

Memòria de gestió de
les reserves naturals des
Vedrà, es Vedranell i els
illots de Ponent.

2020

Presentació

L'any 2020 serà recordat per tots els canvis que ens va generar com a societat i també va suposar una prova de foc a nivell de gestió, tant pel confinament com per totes les restriccions derivades del COVID. Es va haver de canviar la manera de treballar passant a fer períodes de teletreball i perdent presencialitat al camp.

A grans trets les principals repercussions d'aquesta situació foren:

- Cancel·lació de la campanya de seguiment de gavina comuna.
- Ajornament d'algunes de les campanyes d'investigació (seguiment botànic, censos de sargantanes i catàleg d'invertebrats) que no es varen poder dur a terme en el període òptim.
- Anul·lacions de sortides educatives i activitats per públic general.
- Increment de la pressió marítima i usos recreatius en la temporada estival.
- Dificultats de la feina en equip com a conseqüència del teletreball i la divisió en grups bombolla.

Però aquesta "aturada" també va tenir una part positiva ja que va permetre:

- Millorar l'organització dels arxius fotogràfics, documents, carpetes comuns, etc.
- Crear nou material educatiu/divulgatiu (jocs, diaris temàtics, presentacions, etc) per escolars i públic general.
- Actualitzar la informació de les Reserves a la pàgina web.

Malgrat tot es van fer tasques tan rellevants com l'eliminació de les cabres a l'illot d'es Vedrà, la redacció de l'esborrany del pla de gestió dels LICs de la zona, l'actualització del catàleg d'invertebrats artròpodes dels illots, les primeres passes per a restaurar el far de sa Conillera i la instal·lació dels nius d'àguila peixatera.

Sumari

1. Gestió de les Reserves Naturals	4
2. Pressupost 2020	9
3. Actuacions	11
3.1. Àrea de gestió per a la conservació	12
3.2. Àrea de desenvolupament socioeconòmic	16
3.3. Àrea d'ús públic	19
3.4. Àrea d'investigació i seguiment	28
3.5. Àrea de participació	36
3.6. Àrea de manteniment	38
3.7. Àrea de vigilància	41
3.8. Àrea d'administració	44
3.9. Àrea d'avaluació	47

1. Gestió de les Reserves Naturals.

Tal i com determina el Decret 24/2002, de 15 de febrer, pel qual es declaren les reserves naturals des Vedrà, es Vedranell i els illots de Ponent, l'administració i gestió de les funcions correspon a la Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears.

Autoritat de gestió 2020

L'article 6 del decret de delcaració de les RRNN determina que l'autoritat de gestió ha d'estar constituïda per cinc membres i ha d'aprovar els plans i memòries anuals.

President: Conseller de Medi Ambient, Agricultura i Pesca

Miquel Mir Gual

Vicepresident: Director general d'Espais Naturals i Biodiversitat

Llorenç Mas Parera

Representant de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca

Joan Ramon Villalonga (Director d'IBANAT)

Representant del Consell Insular d'Eivissa

Pendent nomenament

Representant de l'Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia

Pendent nomenament

Junta Rectora 2020

La Junta Rectora és l'òrgan consultiu i de participació dels diversos agents socials vinculats a les Reserves. El fet de no haver-se fet cap reunió de Junta Rectora en els darrers dos anys fa que molts dels nomenaments estiguin pendents.

President	Miquel Mir Gual Conseller de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
President delegat	Antoni Box Centeno
Vicepresident	Llorenç Mas Parera Director general d'Espais Naturals i biodiversitat
Representant Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca	Joan Ramon Villalonga Director IBANAT
Suplent	M ^a Carmen de Roque Company Cap de servei de Projectes Espais Naturals

Representant Conselleria Model Econòmic, Turisme i Treball	Pendent renovació
Suplent	
Representant Conselleria d'Educació, Universitat i Recerca	Pendent renovació
Suplent	
Representant Conselleria Hisenda i Relacions Exteriors	Joan Carrió Vidal Director general Pressupost i Finançament
Suplent	Pedro Jiménez Ramírez Director general Funció pública i Administ.
Representant Conselleria Treball i Formació	Isabel Castro Fernández Directora gral. Treball, Economia Social i Salut Laboral
Suplent	M ^a Pilar Sansó Fuster Directora general Comerç i Empresa
Representant 1 Consell d'Eivissa	Pendent nomenament
Suplent 1	Jaume Estarellas Fernández Tècnic
Representant 2 Consell d'Eivissa	Jaume Estarellas Fernández Tècnic
Suplent 2	Pendent nomenament
Representant Ajuntament Sant Josep de sa Talaia	Pendent nomenament Regidora de Medi Ambient
Representant propietaris finques <100 ha	Vicenç Ribas Tur
Representant Associacions Veïns	Vicent Marí Serra AAVV Es Cubells (Sant Josep)
Representant Societat Federada Caçadors	Antonio Roig Tur Societat caçadors Sant Josep
Suplent	José Tur Ribas
Representant Fed. Balear Caça	David Tur Tur
Representant Cofreries Pesca	José Antonio Castelló Ribas
Representant FBAS	Mariano Escartín Lanzarote Vicepresident Federació Balear Activitats Subaquàt.
Representant UIB	Antonio Martínez Taberner

Suplent	Joan Josep Estrany Bertos
Representant Assoc. Conservació de la naturalesa (utilitat pública)	Joan Carles Palerm Berrocal President del Grup d'Estudis de la Naturalesa
Suplent	Neus Prats Tur
Representant Agents turístics	Juan José Riera Ramón President federació Empresarial Hotelera
Suplent	Roberto Hortensius Portas Vicepresident Federació Empresarial Hotelera
Representant Administ. Central	Ramon Roca Mérida Director Insular Pitiüses
Suplent	Álvaro García Secretari general de la Direcció Insular
Experts Conservació Naturalesa	Raül Luna Escarda Tècnic Medi Ambient Ajuntament Sant Josep Diego Ponce Costa Tècnic Medi Ambient Ajuntament Sant Antoni
Expert Patrimoni Cultural	José M. López Garí
Suplent	Lina Sansano Costa

No hi ha nomenada representació de la Unió de Cooperatives Agràries, els sindicats majoritaris i associacions de pesca recreativa.

La composició de la Junta Rectora ve determinanda pel decret de declaració del parc natural de cala d'Hort per la qual cosa no s'adapta en absolut als trets de les Reserves. Per aquest motiu des de l'ENP es va presentar una proposta de canvi de composició més coherent amb les característiques i delimitació actual.

Equip de gestió

Tot el personal que forma part de l'equip de gestió de les Reserves, excepte la tècnica, comparteix les seves tasques amb el parc natural de ses Salines amb totes les dificultats que això suposa. Entre 2019 i 2020 va haver una renovació considerable de part de l'equip la qual cosa derivà en l'adquisició de noves dinàmiques i propostes de feina interessants.

Director/a	Vacant des de febrer de 2015
Tècnica superior	Virgínia Picorelli Sastre
Educadores ambientals	Maria Galludo Ortiz Teresa Marí Marí ¹
Informadora	Helena Ribas Marí
Naturalista	Miquel Ramis Ramis
Vigilants d'Àrees Marines	Abel O'Fferrall Baldomero Francisco González Perea Marta Bayona Marqués Carles Ros Ferrer ²
Brigada de manteniment	Toni Àvila Nieto (Capatàs) Marc Ferrer Sunder-Plassman (Sotscap) ³ Isard Polo Sánchez Juan Carlos Yanutulo Ángel Sánchez García ⁴ Marco Chaverri Suárez ⁵

Aquest any hem de lamentar la pèrdua del nostre company Francisco Javier Torres (Curro) que formà part de l'equip de gestió en 2018 amb la categoria de vigilant d'àrees marines .

---

¹ Des del 3 de febrer.

² Des del 15 de juny.

³ Passa a brigada d'incendis de maig a setembre.

⁴ De gener a maig.

⁵ De maig a octubre.

Estat de despeses 2020

En 2020, sense tenir en compte les despeses de personal, s'invertiren un total de 54.147 € en la gestió de les Reserves Naturals. Del pressupost assignat al Pla Anual d'Execució inicial es va gastar un 6,7 % més corresponent a factures de l'any anterior que foren cobrades en 2020.

ACTUACIÓ	Despesa executada	Despesa prevista	Entitat pagadora
GESTIÓ PER LA CONSERVACIÓ	1.074 €	2.800 €	Direcció General + IBANAT
ÚS PÚBLIC	9.000 €	17.000 €	Ibanat
INVESTIGACIÓ I SEGUIMENT	33.665 €	14.500 €	Direcció General
MANTENIMENT	7.412 €	14.200 €	Ibanat
VIGILÀNCIA	1.327 €	1.500 €	Ibanat
ADMINISTRACIÓ	1.670 €	700 €	Ibanat
TOTAL	54.147 €	50.700 €	

Taula 2. Despeses, per àrees de gestió, realitzades en 2020.

Els ingressos generats deriven de les tarifes de les visites i excursions amb embarcacions per públic general, i les taxes per a l'expedició d'autoritzacions per a la pràctica de pesca submarina (en l'exercici 2020 aquesta taxa fou de 53,47 €).

Activitat	Ingressos
Activitats públic general	3.394 €
Taxa Pesca submarina	2.245,74 €
TOTAL INGRESSAT	5.639,74 €

Taula 3. Ingressos realitzats en 2020.

3.1. Àrea de gestió per a la conservació.

Foto Joan Rita.

Actuacions que tenen per objecte garantir la conservació de la biodiversitat a l'àmbit de les reserves naturals des Vedrà, es Vedranell i els illots de Ponent.

3.1.1. Programa de control de fauna introduïda_____

Al llarg de l'any es varen fer les tasques de seguiment i eliminació de les cabres presents a l'illot des Vedrà posant fi al principal problema de conservació que existia a les Reserves.

D'altra banda pel que fa a l'illot de s'Espartar es van fer batudes de prospecció sense detectar la presència de conills.

3.1.2. Programa de recuperació d'hàbitats submarins_____

En el marc de col·laboració dels bussejadors professionals voluntaris i l'equip de les Reserves, amb el recolzament logístic d'un dels centres de busseig de la zona es varen fer les següents actuacions:

- Retirada d'una xarxa de 40 m enrocada prop dels Esculls den Ramon (Bledes). Es trobava a 30-40 m de fondària i una vegada estreta fou depositada a la cofraria de Sant Antoni.
- Retirat un palangre de 200 m de longitud i amb més de 40 hams en aigües de sa Conillera.

Fotos: Xavier Mas.

A més, un dels centres de busseig que fan feina a la zona protegida va retirar una xarxa enganxada a les gorgònies de Bledes la qual fou lliurada a la cofraria de Pesca.

3.1.3. Programa de recuperació de fauna salvatge_____

Davant la localització de qualsevol espècie de fauna ferida o desorientada, els agents de medi ambient se n'encarreguen de la seva recollida, trasllat al centre veterinari corresponent i, si hi ha recuperació, posterior alliberament.

En 2020 es va actuar en la recuperació d'una tortuga ferida i d'un virot amb dificultats per volar.

Fotos: Miquel Ramis i Abel O'Ferrall.

3.1.4. Programa de seguiment de *Medicago citrina* _____

La principal amenaça de les poblacions de *Medicago citrina* als illots de Ponent es deu a l'afecció d'una plaga d'*Icerya purchasi*. Des del descobriment d'aquest fet es treballa en dur un seguiment cosa que fa d'una banda el naturalista Jordi Serapio en el marc del projecte ARES (SEO Birdlife – Conselleria de Medi Ambient) i també l'equip de botànics de la UIB dirigit pel doctor Joan Rita (veure apartat 3.4.4). També participa en aquest seguiment el naturalista adscrit a les Reserves Naturals / PN Salines.

Una dada remarcable fou la troballa en el mes de juny del coccinèlid *Rodolia cardinalis*, efectiu predador de l'insecte *Icerya purchasi*, a l'illot de s'Espartar.

Afecció d'un exemplar de *Medicago citrina* per *Icerya purchasi*. Foto: Miquel Ramis.

3.1.5. Projecte d'instal·lació de nius per àguila peixatera_

L'any 2015 es va contractar la feina d'un expert per a avaluar la possibilitat d'instal·lació de nius artificials d'àguila peixatera (*Pandion haliaetus*) a les Reserves, especialment a l'illot des Vedrà, on temps enrera va nidificar-hi, i al litoral de Punta Llentrisca. Els resultats de l'estudi proposaven la instal·lació de dos d'aquests nius a es Vedrà.

Atenent el que determinava l'informe, que l'àguila peixatera és una espècie vulnerable i objecte d'un pla de conservació (Pla Terrasse), en 2019 es va recuperar el projecte en un actuació conjunta del Servei de Protecció d'Espècies, el d'Agents de Medi Ambient i el d'Espais Naturals. Va ser en 2020 quan finalment es varen poder instal·lar els dos nius artificials a l'illa d'es Vedrà en una jornada en la que participaren: els bombers d'Eivissa especialitzats en treballs verticals, sense els quals no es podria haver fet la feina; els agents de Medi Ambient d'Eivissa i personal de les Reserves Naturals.

Darrers retocs a un dels dos nius instal·lats. Foto: Bombers Eivissa.

3.2. Àrea desenvolupament socioeconòmic.

Foto: Abel O'Ferrall.

Gestions relacionades amb els diferents usos i activitats que es duen a terme a l'espai natural protegit.

3.2.1. Programa de col·laboració amb l'Ajuntament de Sant Josep _____

La col·laboració de l'Ajuntament de Sant Josep en algunes de les tasques de gestió de les Reserves s'ha posat de manifest en:

- Participació i assessorament tècnic en tasques de conservació i divulgació.
- Suport als investigadors que treballen a les Reserves amb l'allotjament (sa Casilla).
- Finançament del projecte de recuperació del Far de sa Conillera com a centre de recolzament a la informació/Educació Ambiental de les Reserves.

Visita tècnica al far de sa Conillera amb representants de l'Ajuntament i d'Autoritat Portuària.

3.2.2. Suport al desenvolupament socioeconòmic _____

Recollida d'espart

La recollida de l'espart és una activitat autoritzable en l'àmbit de les reserves naturals des Vedrà, es Vedranell i els illots de Ponent, tal i com es regula a l'article 34.4 del PORN. En 2020 es va autoritzar una sol·licitud d'un grup habitual de mestres artesans per a la recollida d'aquesta planta a l'illa de s'Espartar.

3.2.3. Programa de seguiment de pesca submarina. _____

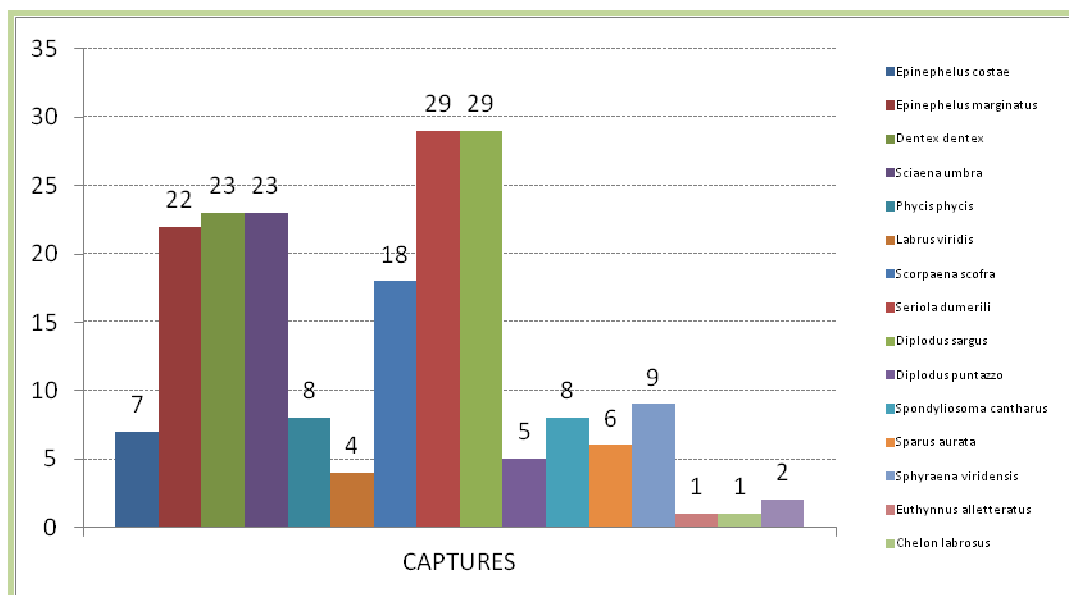
La pesca submarina està permesa, amb tot un seguit de condicionants, en aigües de les Reserves Naturals. Per aquest fet molts dels pescadors són atesos tant a les oficines com per telèfon o correu electrònic, principalment per a trametre les autoritzacions o per a lliurar els corresponents fulls de captura. I és que el protocol que regula la pesca

submarina determina que les persones autoritzades en aquesta pràctica estan obligades a lliurar un full de captures amb informació de les seves jornades de pesca a la zona.

El nombre de sol·licituds rebudes en 2020 fou de 41, de les quals 2 foren denegades i la resta autoritzades **la qual cosa suposa una davallada del 35% respecte l'any anterior**, tornant als nivells de 2019.

Del total de pescadors submarins autoritzats l'any 2020 en lliuraren el full de captures 31 (el 75,61 %). Els principals resultats de l'anàlisi d'aquests fulls de captures foren:

- 6 dels autoritzats no va realitzar cap sortida a la zona protegida.
- La mitja de jornades de pesca anuals fou de 2,5 dies per pescador.
- Es declararen un total de 196 captures suposant 491 kg de peix.
- Les principals espècies objecte de les captures, per ordre quantitatiu foren: el sarg (*Diplodus sargus*) i la sirviola (*Seriola dumerili*), seguits de la corva (*Sciaena umbra*) i el Dèntol (*Dentex dentex*).

Gràfic 1. Captures declarades pels pescadors submarins autoritzats en 2020.

Cal destacar que des de 2019 hi ha un nombre considerable i ascendent de sol·licituds d'autorització d'aficionats a la pesca submarina residents a l'illa de Mallorca.

3.3. Àrea d'ús públic.

Foto: Teresa Marí.

Actuacions dirigides a garantir un ús públic de qualitat compatible amb la conservació de l'espai protegit així com a la difusió dels valors de les Reserves entre el públic general.

3.3.1. Programa d'interpretació i educació ambiental _____

Interpretació Ambiental.

A les reserves naturals des Vedrà, es Vedranell i els illots de Ponent s'ofereixen una sèrie d'activitats educatives adreçades als centres escolars de l'illa. Les activitats incloses a l'oferta educativa 2020 foren:

Itineraris:

- *Viu un illot, reserva't un espai!*, adreçada als alumnes de batxillerat i cicles formatius, que té lloc a l'illa de sa Conillera.

Foto:Miquel Ramis.

- *Els illots des del litoral*. Recorregut pel litoral de platges de Comte per donar a conèixer el patrimoni natural i cultural de les Reserves. Nou itinerari dirigit als alumnes de 4t de primària. Aquest itinerari va substituir a "Uns illots de conte" el qual fou eliminat de la nostra oferta.

Activitats d'aula:

- *Els usos tradicionals als illots*, audiovisual sobre els diferents usos i activitats que s'han dut a terme a l'àmbit dels illots i el seu entorn marí protegit. Està dirigida als alumnes de 6è de primària i cicles formatius.
- *Un cabussó al fons de les reserves*, amb un quadern de camp virtual es van coneixent alguns dels principals organismes marins dels fons de les Reserves. Aquesta xerrada va seguida d'un taller per a fer peixos amb pinces d'estendre la roba. És un taller per alumnes d'infantil i primer cicle de primària.

- *Uns illots habitats*, a través d'un joc l'alumnat poden conèixer els illots que formen les Reserves i la seva importància per les aus marines. Dirigida a l'alumnat de 4t de primària.

Totes les activitats del programa educatiu de les Reserves són ateses per almenys una educadora ambiental que, en el cas dels itineraris, realitza també una activitat prèvia a l'aula per introduir alguns dels conceptes que es tractaran posteriorment a la visita.

ACTIVITAT	SORTIDES	ALUMNES
Viu un illot, reserva't un espai!	4	58
Un cabussó al fons de les reserves	3	61
Els usos tradicionals als illots	1	23
Els illots des del litoral	4	70
TOTAL	12	212

Taula 4. Resultats de la campanya educativa 2020.

Cal destacar que de totes les sol·licituds rebudes per a participar al programa educatiu de les Reserves, 15 varen quedar sense atendre o foren anul·lades per les restriccions derivades de la pandèmia. A causa de l'anul·lació d'aquestes visites, es va oferir el servei de barques a altres col·lectius: escoles d'estiu i grups vulnerables o en risc d'exclusió social. Algunes d'aquestes visites es varen haver d'anul·lar o canviar de data per condicions meteorològiques adverses.

	SORTIDES	ASSISTENTS
Col·lectius vulnerables	3	32
Escoles d'estiu	6	103
TOTAL	9	135

Taula 5. Visites a sa Conillera amb grups no escolars.

També es realitzà l'itinerari Un passeig pel litoral amb un dels grups d'AIF, amb 8 adolescents i 2 acompanyants.

Setmana del Mar.

Com cada any, la Setmana del Mar, en 2020 a la seva XXV edició, estava prevista que es desenvolupés entre els mesos de gener i abril amb sortides setmanals a sa Conillera. Però la campanya començà amb anul·lacions derivades de les condicions marítimes adverses i a una baixa d'una de les educadores de les Reserves. Malgrat tot en el mesos de febrer i març es varen dur a terme les visites previstes fins que s'activà l'Estat d'Alarma. Les sortides afectades per l'Estat d'Alarma es varen poder recuperar

en el mes d'octubre. En total participaren en l'edició 2020 de la Setmana del Mar **183 alumnes** de 8 centres de l'illa.

Com ja és habitual alguns dels membres de l'equip de gestió de les Reserves, en aquest cas la tècnica, formà part del Jurat de selecció dels treballs presentats per la campanya de 2021.

Cartell de l'edició de 2020 i alumnes participants en una de les sortides. Foto:Setmana del Mar.

3.3.2. Programa d'agenda d'activitats

En 2020, malgrat tots els canvis derivats del confinament i les constants restriccions, es varen poder realitzar **14 activitats** dirigides al públic general. Estaven previstes 4 activitats més, 2 de les quals s'anul·laren per condicions meteorològiques adverses, 1 per manca de participants i 1 per baixa de l'educadora. En total hi participaren **376 persones** i quedaren en llista d'espera 348.

Les xifres de participació foren molt inferiors a les d'anys anteriors ja que l'oferta es va haver d'anar adaptant a les mesures de prevenció que anava marcant la normativa.

Les activitats realitzades foren:

- Descobreix sa Conillera / Solpost a sa Conillera: sortides amb llaüt fins a l'illot on es desembarca per fer visita guiada fins el far. Aquestes visites comencen en primavera, amb l'arribada del bon temps. Descobreix sa Conillera es fa en horari de matí i parteix de l'embarcador de Platges de Comte; Sol Post es fa als mesos més calorosos, sortint del port de Sant Antoni i en horari de tarda.

Foto: María Galludo.

- *Els illots des del litoral/ Solpost dels del litoral:* itinerari guiat per la costa de platges de Comte. L'activitat es repeteix periòdicament donada la bona acceptació que té.

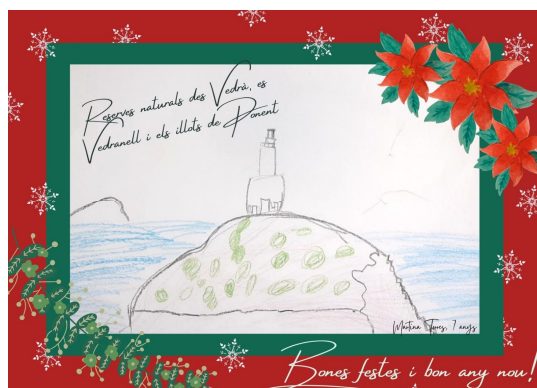

Foto: Teresa Marí.

- *Els illots des de la Mar:* sortida amb embarcació entorn els illots de les Reserves per a donar a conèixer els valors de l'espai natural i el perquè de la seva protecció. Es va fer una sortida en el mes de febrer, per a celebrar l'aniversari de les Reserves.

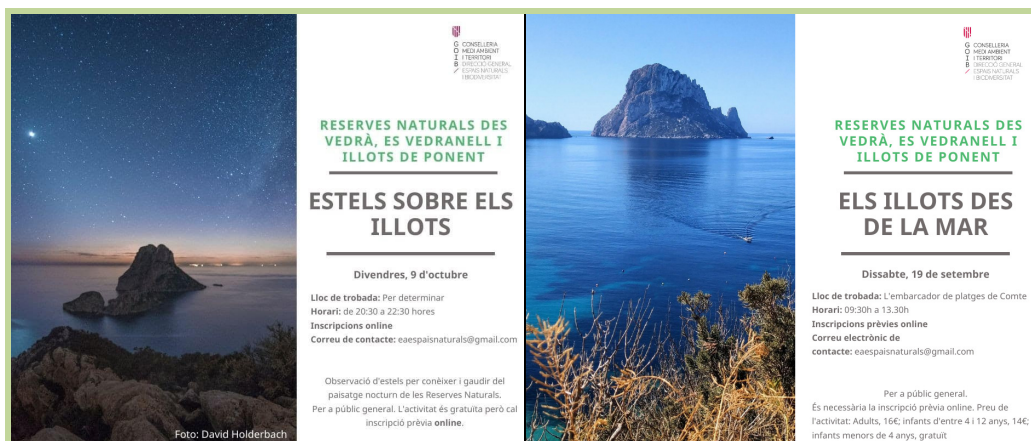
- Estels sobre els illots: Taller d'astronomia amb prismàtics des del litoral amb els illots com a paisatge de fons.
- Postal nadalenca: concurs de dibuix per infants en el que es dissenyà una postal inspirada en les Reserves. L'activitat es va dur a terme al litoral de Platges de Comte, amb vistes als illots. El dibuix guanyador il·lustrà la nostra postal nadalenca; l'autora va rebre un llot de publicacions i la participació de la família en una de les nostres sortides marítimes.

ACTIVITAT	DATA	LLOC REALITZACIÓ	PARTICIPANTS	LLISTA ESPERA
Un passeig pel litoral	18/01/20	Litoral platges de Comte	19	-
Els illots des de la Mar	15/02/20	Àmbit marí	90	-
Un passeig pel litoral	5/06/20	Litoral platges de Comte	5	
Sol Post a sa Conillera	10/07/20	Conillera	23	35
Els illots des de la Mar	18/07/20	Àmbit marí	60	2
Sol Post a sa Conillera	24/07/20	Conillera	20	57
Sol Post a sa Conillera	4/08/20	Conillera	24	44
Sol Post a sa Conillera	14/08/20	Conillera	23	59
Illots des de la Mar	22/08/20	Àmbit marí	78	48
Sol Post litoral	11/09/20	Litoral platges de Comte	6	8
Un passeig pel litoral	19/09/20	Litoral platges de Comte	3	19
Estels sobre els illots	9/10/20	Litoral platges de Comte	9	36
Un passeig pel litoral	17/10/20	Litoral platges de Comte	5	22
Sol Post litoral	13/11/20	Litoral platges de Comte	5	18
Postal de Nadal	12/12/20	Litoral platges de Comte	5	0

Taula 6. Activitats d'Agenda 2020.

Per a cadascuna de les activitats es fa un cartell que es difon per correu electrònic, a través de la pàgina web de Balears Natura i pel facebook. Alguns dels cartells dissenyats per les activitats de 2020:

3.3.3. Programa d'informació i atenció al públic

La informadora adscrita als espais naturals de Pitiüses s'encarrega de distribuir el material divulgatiu i donar difusió diversa sobre les Reserves mitjançant diverses vies:

- Repartiment d'informació als usuaris de la zona tant en les jornades de navegació en l'àmbit marí com en centres de busseig, pantalans del club nàutic, empreses turístiques, cofraries de pesca, etc.

Tasques informatives des de l'embarcació a sa badia de Conillera i usuària amb gui submarina.

Fotos: Helena Ribas i Virgínia Picorelli.

- Distribució de tríptics i material divers en punts d'interès com ara Ajuntaments, centres joves, oficines d'informació turística, consells insulars, etc.
- Atenció al públic en oficines i telefònicament així com difusió de les activitats o altra informació de l'espai protegit via correu electrònic.

La guia submarina de les Reserves segueix tenint una gran acollida entre els usuaris i en 2020 se'n repartiren 90 exemplars.

3.3.4. Programa de manteniment de la senyalització _____

Els senyals dels illots que es troben més exposats als temporals de tardor-hivern son enretirats i instal·lats de nou amb l'arribada del bon temps. Aquesta és una feina que duu a terme la brigada adscrita als Espais Naturals.

Instal·lació del senyal informatiu a sa Conillera. Foto: Abel O'Fferrall.

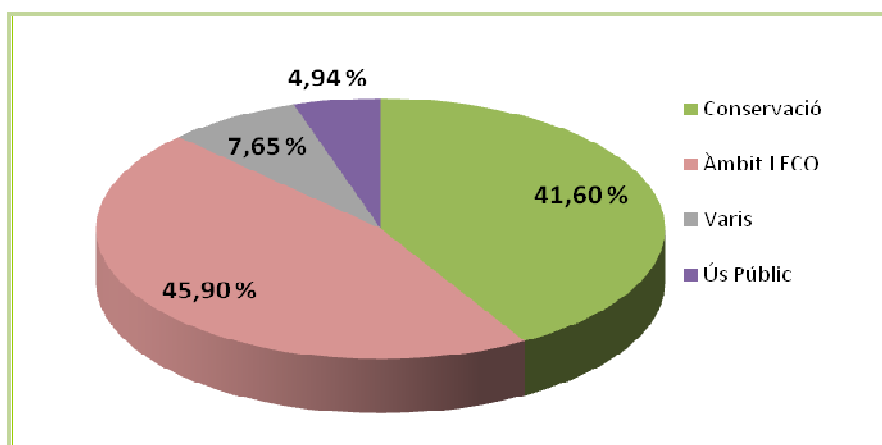
3.3.5. Programa de comunicació _____

Es realitza un recull diari de les notícies de premsa relacionades amb les reserves naturals des Vedrà, es Vedranell i els illots de Ponent. Al llarg del 2020 es recolliren 161 notícies.

Pel que fa al nombre de notícies per rotatiu:

- 40,99 % Diario de Ibiza.
- 34,78 % Periódico de Ibiza y Formentera.
- 18,01 % Es nou diari.
- 6,21 % Altres.

Pel que fa a la temàtica de les notícies:

Gràfic 2. Classificació de la tipologia de les notícies de premsa de 2020.

Destacar que la gran majoria de les notícies classificades com conservació estigueren relacionades amb les cabres.

En 11 ocasions alguna de les notícies de les Reserves fou portada de la premsa local.

Part de la feina divulgativa de les Reserves es duu a terme a la nostra pàgina del facebook on es donen a conèixer les activitats dirigides a públic general, les visites d'investigadors, els valors naturals de l'espai, les tasques de gestió, etc. En 2020 es varen pujar 132 publicacions i guanyàrem 301 seguidors, acabant-ne l'any amb un total de 2363. Com a curiositat dir que la publicació més vista fou un vídeo fet des del litoral per un dels agents de Medi Ambient durant el confinament.

Vista previa de la publicación Acciones

Reserves Naturals des Vedrà, es Vedranell i els illots de Ponent
16 de abril de 2020

Mentres nosaltres seguim a casa, la natura fa el seu camí i ens regala paisatges, encara més bells que els que recordam.
L'agent de Medi Ambient Oliver Martínez, ens ha cedit aquestes imatges gravades aquesta mateixa setmana des de Platges de Comte, amb alguns dels illots de les Reserves Naturals al fons. Un espectacle!

Platges de Comte amb els illots de ses Reserves Naturals al fons
00:30

15 013 Personas alcanzadas
2137 Interacciones
[Promocionar publicación](#)

11 comentarios 110 veces compartido 6006 reproducciones

Rendimiento de tu publicación
Puede haber un retraso en las estadísticas del informe con respecto a los datos de las publicaciones.

15013 Personas alcanzadas

982 Reacciones, comentarios y contenido compartido

524 Me gusta	4 Me asombra	269 Me encanta
1 Me divierte	0 Me entristece	0 Me enfada
67 Comentarios	118 Contenido compartido	

1155 Clics en la publicación

0 Visualizaciones de fotos	0 Clics en el enlace	1031 Otros clics
----------------------------	----------------------	------------------

Font: Facebook RRNN des Vedrà.

3.4. Àrea d'investigació i seguiment.

Foto: Miquel Ramis.

Tal i com es determina el PORN, un dels principals objectius de les Reserves és el foment de les tasques científiques i d'investigació per aprofundir en el coneixement dels valors ambientals, patrimonials i paisatgístics de l'espai natural protegit.

3.4.1. Programa de seguiment de les poblacions de sargantana

IP: Valentín Pérez Mellado.

Organisme/ Centre investigador: Departament de Zoologia, Universitat de Salamanca.

Equip de treball: Valentín Pérez Mellado i Ana Pérez Cembranos.

En 2020 el programa de seguiment de les poblacions de sargantana, que el duu a terme un equip d'herpetòlegs de la Universitat de Salamanca, es va veure afectat per la pandèmia i el treball de camp es va fer en el mes de setembre quan normalment es fa en juliol.

Cadascun dels illots fou visitat per dos investigadors almenys en una ocasió, en el període de màxima activitat. Les dades recollides s'analitzaren posteriorment amb un programa estadístic.

Fotos: Miquel Ramis i Toni Ávila.

A grans trets els resultats de la campanya determinen que la situació de les poblacions de sargantanes als illots és molt bona i es consolida com un excel·lent bioindicador. Algunes de les dades més rellevants són:

- Conillera, na Plana i Illa des Bosc tenen poblacions força estables amb densitats de 400-600 indiv./ha.
- A s'Escull de s'Espartar i s'Espartar es detectaren densitats inferiors a les darreres campanyes, probablement relacionades a la disponibilitat de recursos tròfics. Malgrat tot es tracta de bons nivells de densitat. Passà el mateix a na

Gorra però s'associa a les condicions meteorològiques adverses el dia de la prospecció.

- Escull Vermell manté densitats excepcionals, entorn els 3000 indiv./ha.
- A s'Espardell de s'Espartar, na Bosc les poblacions van en augment.
- Es Vedranell manté densitats elevades (entorn 1000 indiv/ha) i es Vaixell continua amb els seus excel·lents valors poblacionals (superiors a 10.000 indiv./ha).ç
- Les característiques orogràfiques des Vedrà dificultat el seguiment de les feines de camp i replantegen cercar nous transsectes per les properes campanyes.

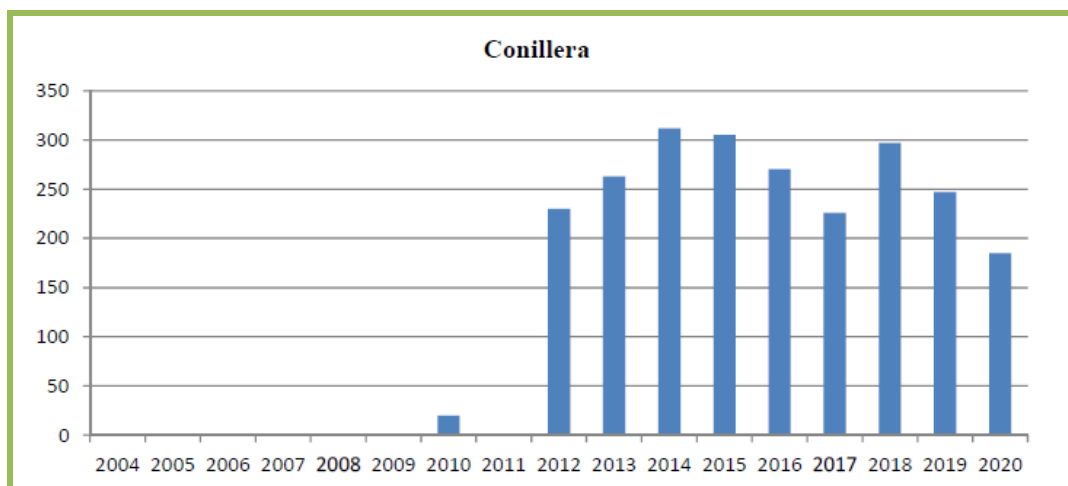
3.4.2. Programa de Seguiment de poblacions de gavines_

Cada any, l'equip de les Reserves Naturals i els Agents de Medi Ambient d'Eivissa realitzen els censos de les dues espècies de gavina que nien als illots. Per aquests censos es fa el recompte niu a niu fent batudes a l'illot marcant els nius per evitar dobles recomptes. La mida de posta es determina a partir d'una matriu on s'indiquen el nombre d'ous, el nombre d'eclosions o la combinació d'ambdós.

El confinament de 2020 impedí realitzar el cens anual de gavina de potes grogues (*Larus michahellis*) a la colònia control d'Illa des Bosc.

Gavina de bec Vermell (*Ichthyaetus audouinii*):

El 20 de maig es va poder dur a terme el cens de gavina de bec vermell de la zona dels illots de Ponent, a l'illa de sa Conillera. Es comptabilitzaren **185 parelles reproductores** localitzades a un únic nucli ubicat a la zona sud-oest de l'illot. Encaran que la colònia de sa Conillera segueix essent la més nombrosa de Pitiüses, en 2020 patí una davallada del 25,1 % respecte l'any anterior.

Gràfic 3. Evolució de la colònia de gavina de bec vermell a sa Conillera. Font: Agents de Medi Ambient.

3.4.3. Programa de Seguiment de la colònia de fumarell__

En 2020 es va realitzar la 7na campanya consecutiva de seguiment de la colònia de fumarell (*Hydrobates pelagicus*) a la cova des Cap des Migdia, a l'illot de s'Espartar. Les tasques es varen dur a terme entre primers de juny i finals d'agost, amb un total de 7 visites a la colònia per revisar els nius i anellar els individus.

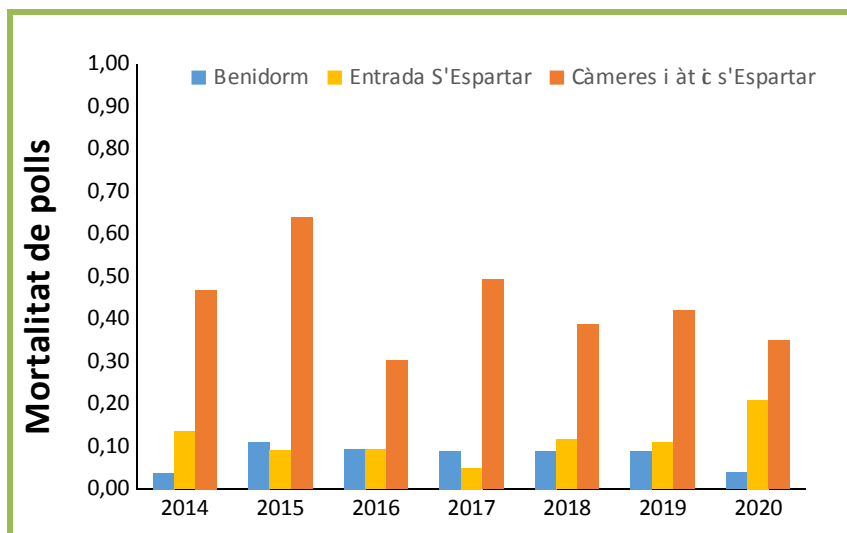
Es va fer el seguiment dels 308 nius identificats a la cova, dels quals 197 van estar-hi ocupats. El nombre total de nius actius a la colònia segurament fou superior ja que, per motius de seguretat, no es va poder explorar una de les zones de les càmeres.

En les tasques d'anellament es capturaren 256 individus (189 adults i 67 polls), 155 dels quals foren recaptures d'adults (48,76 %) anellats anteriorment a la mateixa colònia. Destacar que 17 dels fumarells agafats foren reclutes.

Sortida de la cova després d'una jornada de seguiment. Foto: Virgínia Picorelli.

El nombre de polls trobats morts a la campanya 2020, amb 26 individus, ha disminuït considerablement respecte les dades de l'any 2019; però els valors encara són molt més elevats amb referència a la colònia de Benidorm.

Gràfic 4. Comparativa dades mortalitat polls. Font: Ana Sanz (IMEDEA).

3.4.4. Programa de seguiment botànic de flora dels illots_

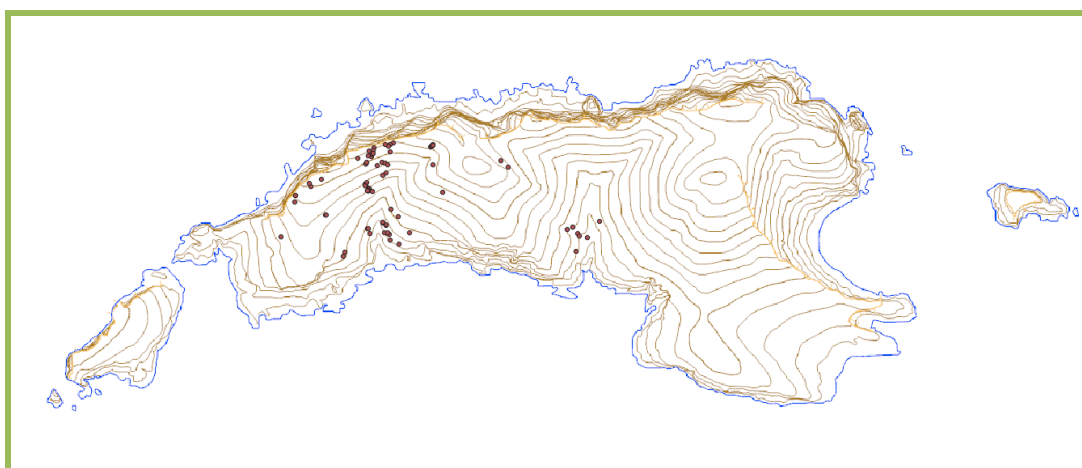
IP: Juan Rita Larrucea.

Organisme/ Centre investigador: Departament de Biologia de la UIB.

Equip de treball: Miquel Capó i Joana Cursach.

El confinament derivat de la pandèmia no va fer possible que les tasques de seguiment botànic que es duen a terme des de 2015 als illots d'es Vedrà i s'Espartar es fessin en condicions normals i en les dates previstes. Malgrat tot es varen poder fer dues petites campanyes:

- Febrer: tasques de recompte de tots els peus de *Medicago citrina* a l'illot de s'Espartar. A més es va determinar i mapejar el grau d'afecció d'aquesta espècie per *Icerya purchasii*.

Font: Joan Rita.

- Octubre: es va fer la revisió de part de les parcel·les de control botànic d'es Vedrà, concretament només es varen recollir dades de les ubicades a l'hàbitat de roquissar on hi ha predomini de la vegetació llenyosa no tan condicionada per l'època de l'any.

Seguiment parcel·les control a es Vedrà. Foto: Miquel Ramis.

Les dades mostraren un percentatge de cobertura vegetal estable respecte els darrers censos. Cal destacar l'increment de la presència de *Diplotaxis ibicensis* a totes les parcel·les així com el molt bon estat de *Biscutella ebusitana*. Tot són indicis de la recuperació de l'illot sense la presència de les cabres encara que els resultats seran més precisos a la campanya de primavera 2021.

3.4.5. Programa de Foment de la investigació_____

S'ha donat recolzament logístic al projecte ARES (SEO Birdlife – Conselleria de Medi Ambient) en les tasques de seguiment de les espècies vegetals amenaçades: *Medicago citrina* i *Santolina vedranensis*. Les tasques realitzades amb *Santolina* han consistit en l'estima demogràfica i la recollida de llavors pel banc de germoplasma del Jardí Botànic de Sóller. S'ha facilitat també dins aquest projecte, el trasllat als illots de Margalides i Murada.

D'altra banda es va fer els cens de corbmarí a la zona de Reserves sota la coordinació del cos d'Agents de Medi Ambient.

3.4.6. Programa de Seguiment de Biodiversitat_____

Tota la informació referent a les cites de fauna i flora a les reserves naturals des Vedrà, es Vedranell i els illots de Ponent es va enregistrant a la base de dades de biodiversitat. Queden així informatitzades les dades dels censos, anellaments, albiraments, alliberaments i incidències dels diferents grups de fauna; així com les observacions florístiques. Aquesta tasca és responsabilitat del naturalista.

Entre les observacions més rellevants: els relativament freqüents albiraments de grups de dofins i l'exemplar d'àguila peixatera que freqüenta la zona de Ponent. Cal destacar la troballa d'una espècie marina o de les seves restes que no va poder identificar-se malgrat fer varies consultes amb experts.

Organisme sense identificar i Salpa. Fotos: Abel O'Ferrall.

Pel que fa a les incidències relacionades amb la fauna s'han trobat exemplars morts de fumarells, un poll de virot, una morena, un peix espasa i un congre.

3.4.7. Projecte “Els nostres dofins”

L'hidròfon (EAR) del projecte “Els nostres dofins” (Associació Tursiops) instal·lat en aigües de les Reserves continua recollint dades per tal d'analitzar el nivell de remor submarina i determinar-ne la correlació amb la presència de cetacis.

Cada 3-4 mesos es va fer una immersió per accedir a l'hidròfon, canviar les bateries i descarregar les dades. Els arxius de so seran posteriorment processats per a fer l'anàlisi estadística.

3.4.8. Projecte de determinació de les àrees d'alimentació de fumarells reproductors

---

IP: Ana sanz-Aguilar.

Organisme/ Centre investigador: Grup d'Ecologia i demografia animal de l'IMEDEA i del Grup de Zoologia aplicada de la UIB.

Equip de treball: Andreu Rotger, Giacomo Travecchia i Ana Sanz-Aguilar.

Les tasques, pioneres a Balears, consistiren en el marcatge amb emissors GPS de tot una sèrie d'adults reproductors per a fer-ne el seguiment en un únic viatge d'alimentació. Una vegada recuperats els dispositius es descarregaven les dades per a la seva anàlisi.

Marcatge d'individus amb GPS. Fotos: Virgínia Picorelli i Mariana Viñas.

Es van capturar 27 individus a nius preseleccionats, dels quals se'n descartaren 13 per tenir poc pes o ser la seva primera reproducció. Dels 14 individus marcats es va obtenir el registre de moviments d'11 exemplars dels quals 9 trajectòries foren completes.

Els resultats foren interessants ja que mostraren una gran variabilitat en els desplaçaments: un 27% anà primer cap al Delta de l'Ebre i després baixa a les costes argelines, un 9% va anar només a la costa argelina i un 64% es desplaçà als canons de Cartagena i el Mar d'Alborà. Es detectà una gran mobilitat dels individus per a cercar aliment, viatjant en molts de casos a més de 500 km dels seus nius. La principal àrea d'alimentació la zona d'Alborà igual que passà amb els individus de Benidorm estudiats l'any anterior.

3.4.9. Projectes d'investigació amb finançament extern_____

Títol del projecte: Marcatge i seguiment de Virots (*Puffinus mauretanicus*) a Pitiüses.

IP: José Manuel Arcos

Organisme/ Centre investigador: SEO Birdlife

Equip de treball: David García, Gemma Carrasco

Tal i com es fa des de 2011, s'ha dut a terme l' estudi de marcatge de virot (*Puffinus mauretanicus*) amb aparells de seguiment remot així com el seguiment anual de les colònies dels illots de Ponent. Els treballs de camp es varen dur a terme a Illa des Bosc, s'Espartar i sa Conillera. A causa del confinament no es va poder fer la campanya corresponent al període reproductiu i més es va poder dur a terme la segona visita en el mes de juny per a anellar polls.

3.5. Àrea de participació.

A través de l'Autoritat de gestió i la Junta Rectora, els diferents agents implicats / relacionats amb les Reserves participen en la gestió.

3.5.1. Programa de convocatòria de l'Autoritat de Gestió_

L'Autoritat de Gestió no s'ha reunit en 2020.

3.5.2. Programa de convocatòria de la Junta Rectora_____

La Junta Rectora no s'ha reunit en 2020.

.6. Àrea de manteniment.

Foto:Toni Àvila.

Actuacions encaminades a mantenir l'espai protegit en unes bones condicions de neteja així com a fer el manteniment de vehicles i maquinària.

3.6.1. Programa de manteniment i neteja _____

La brigada de manteniment realitza sortides periòdiques als illots de les Reserves Naturals per a dur a terme tasques de neteja, especialment a sa Conillera. Es procedeix també a enretirar brutor de l'àmbit marí així com objectes perillosos per a la navegació (soques, plàstics, boies a la deriva, bidons o restes de xarxes, entre altres).

A més dels petits residus que arriben als illots per la mar, sovint apareixen altres de més voluminosos com restes d'embarcacions especialment després de temporals. Foren significatius els efectes de la tempesta Glòria en 2020 ja que fins i tot va arribar una gàbia de piscifactoria de grans dimensions a la costa de s'Espartar procedent de la Península.

Foto: Juan Rita.

3.6.2. Programa de Manteniment de vehicles _____

Es disposa de tres vehicles tot-terreny assignats al personal de les Reserves, dues embarcacions neumàtiques "Es Vedrans" i "Fumarell" així com el corresponent remolc.

IBANAT s'encarrega del manteniment bàsic dels cotxes, remolc i eines assignats a les reserves naturals des Vedrà, es Vedranell i els illots de Ponent.

3.6.3. Manteniment infraestructures Conillera

Sempre que és necessari, i amb el vist i plau de l'Autoritat Portuària, la brigada de les Reserves participa en el manteniment de les infraestructures de suport a la seguretat marítima que es localitzen a sa Conillera. Així, en 2020 es procedí a reparar les esquerdes i pintar la caseta ubicada a na Salvadora.

Fotos: Toni Àvila.

3.7. Àrea de vigilància.

Té per objecte controlar les actuacions que es duen a terme tant als illots com a l'àmbit marí així com fer complir la legalitat vigent en matèria de conservació del medi.

3.7.1. Programa de vigilància.

Les tasques de vigilància en 2020 es varen veure afectades pels següents fets:

- El confinament va suposar una aturada des de la seva entrada en vigor fins a principis del mes de maig.
- En el mes de juny, i per segona vegada en els darrers anys, ens varen sabotejar l'embarcació de les Reserves. Es va trobar l'embarcació amb dos pams d'aigua i els cables de la bomba de buidatge tallats.
- Avaries de les embarcacions i baixes dels vigilants marins.

Es varen fer un total de 117 sortides de vigilància de les quals 19 foren en companyia dels agents de Medi Ambient.

Gent desembarcada a s'Olleta i palangre il·legal retirat. Fotos: Helena Ribas i Abel O'Ferrall.

Un dels efectes derivats de la pandèmia, va ser l'augment d'usuaris nàutics i les conseqüències es notaren en les jornades de vigilància. Les principals incidències enregistrades en 2020:

- Un total d'11 desembarcaments no autoritzats als illots, un d'ells amb acampada inclosa.
- Incidències relacionades amb la pesca submarina.
- Una xarxa professional enrocada al fons.
- Localització de palangres de superfície il·legals, un d'ells amb un virot mort.

- Assistència a 2 embarcacions amb problemes.
- Fondejos a *Posidònia*.

3.7.2. Programa coordinació amb altres cossos de vigilància_____

Col·laboren també en les tasques de vigilància altres cossos com els GEAS (Grup d'Activitats Subaquàtiques de la Guàrdia Civil), el SEPRONA i els Inspectors de Pesca del Consell Insular d'Eivissa.

En 2020 es varen fer 7 sortides amb la inspectora de pesca del Consell Insular.

3.7.3. Programa d'anàlisi de dades de vigilància_____

En cadascuna de les sortides de vigilància marítima s'omplin unes fitxes de camp on s'enregistren les embarcacions localitzades amb les seves característiques principals, el nombre d'usuaris, l'activitat així com qualsevol observació o incidència. Tota aquesta informació és traslladada a una base dades per a la seva anàlisi posterior, tant anual com a comparativa o evolutiva respecte altres anys.

3.8. Àrea d'administració.

S'inclouen tant les accions formatives del personal adscrit a les Reserves com les actuacions administratives que es duen a terme per al bon funcionament de la gestió d'aquest espai natural protegit.

3.8.1. Programa de gestió administrativa

A llarg de l'any el personal tècnic de la direcció general d'Espais Naturals fa les autoritzacions per les diferents activitats que es volen dur a terme a l'àmbit de les Reserves. En 2020 es varen tramitar un total de 51 autoritzacions:

TIPUS EXPEDIENT	NOMBRE SOL·LICITUDS
Autoritzacions Àrea Ús públic	2
Autoritzacions Àrea Conservació	48
Autoritzacions Àrea socioeconòmica	1

Taula 7. Tipologia de les autoritzacions emeses en 2020.

Autoritzacions àrea de conservació:

La gran majoria foren sol·licituds per a la pràctica de la pesca submarina i la resta de tasques d'investigació i seguiment.

Autoritzacions àrea de desenvolupament socioeconòmic:

Només una sol·licitud corresponent a la recollida d'espert a l'illot de s'Espartar.

Autoritzacions ús públic:

Ambdós permissos estan relacionats amb activitats esportives.

3.8.2. Programa de Formació

En 2020 la formació es va veure afectada pel teletreball i totes les restriccions derivades de la pandèmia. Només el naturalista gaudí d'una jornada formativa a Mallorca sobre reconeixement i identificació d'aus a partir de les seves plomes.

Cal destacar que durant el confinament es va fer molta formació, amb un sistema de formularis i documentació, generada pel personal (sobretot l'equip d'educació ambiental) del departament d'Espais Naturals.

3.8.3. Participació i assistència a reunions

A més de les reunions amb el personal adscrit als espais, les de caràcter tècnic d'IBANAT, les de coordinació amb tècnics d'altres administracions, etc. La tècnica va assistir i/o participar per videoconferència als tallers participatius *Àrees Marines Protegides* (fundació Marilles) i a les reunions de coordinació de l'Euroregió.

3.8.4. Programa de participació en seleccions de personal

La tècnica de les Reserves participà en gener de 2020 en el procés selectiu d'educador/a ambiental per als espais naturals de Pitiüses.

3.9. Àrea d'avaluació.

3.9.1. Programa d'avaluació activitats interpretatives i educatives

---

En les diferents activitats dirigides al públic general els participants omplim una fitxa d'avaluació on es recullen les seves impressions. Aquesta informació es trasllada a una base de dades i el seu anàlisi ens permet avaluar les activitats que s'organitzen des de les Reserves així com la feina de part de l'equip de gestió.